

Kunnskapsdepartementet

v/ Torill Måseide

26.02.2013

Høringsuttalelser fra *into* Education angående endinger i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte.

Vi ser veldig positivt på det at det nå skal komme krav til utvekslingsorganisasjonen for tildeling av utdanningsstøtte. Vi mener dette skaper trygghet for hele bransjen, samt elever, foreldre og skoler.

Vi velger kun å kommentere de punktene vi har noen innspill til.

4.1 Vi mener at det bør åpnes for at et utvekslingsår også kan godkjennes som VG1, samt at elever som ønsker å ta utvekslingsåret som et «friår» fra norsk skole skal få støtte fra lånekassen. Elever har krav på å få bruke 4 til 5 år på å fullføre norsk videregående skole, dette må også være tilfelle for utvekslingselever. Et utvekslingsår er bygd opp rundt at en elev går fulltid på skole i vertslandet, og bør derfor telle som et år i norsk videregående sammenheng.

4.3.4 Behovet for eget klageorgan er noe som må tas alvorlig, dette for å være til trygghet for både elev og organisasjon. Slik ting fungerer i dag, har elever/foreldre ingen god instans å klage til, og da blir det trusler om media og advokat så snart man ikke kommer til en løsning, eller at organisasjon «betaler» bort problemet. Ingen av disse løsningene er gode for verken elev eller organisasjon/bransje. Det skaper trygghet for alle parter å vite at man kan ta klagesaker inn for et organ som har bransjekunnskap.

4.4.1 Fra vår side er det ikke et problem å gi veiledning på et overordnet nivå, i forhold til at vi kan veilede om skolesystemet i utvekslingslandet. Men det er ikke mulig for oss å komme med konkrete fag som vil være tilgjengelig for eleven ved skolen i vertslandet, da fagtilbudet vil variere fra skole til skole, samt at en timeplan skal gå opp. Normalt vil det ikke være mulig for en elev å velge fag før første skoledag i vertslandet, med unntak av skolevalgsprogram der eleven betaler skolepenger, her vil vi kunne gi konkret informasjon om fagtilbud.

For å få opp et godt veiledningssystem fra organisasjonene må kunnskapsnivået og velviljen hos rådgivere på skolene heves. Slik ting fungerer i dag sitter rådgiver med for mye «makt» i forhold til å dele ut forhåndsgodkjenning til elev. Det er generelt store forskjeller i hva skolene krever av eleven. Eks på ting rådgivere har sagt til elev;

- «medieelever i Hordaland får ikke et utvekslingsår godkjent, hadde du bodd i Rogaland hadde det gått greit»
- «Jeg vet ikke hvordan jeg skal forhåndsgodkjenne året ditt, så da sier jeg bare nei»

- Rådgiver vil ikke godkjenne et utvekslingsår for en elev som reiser gjennom en utvekslingsorganisasjon, da skolen har et eget utvekslingsprogram.
- Du må eksakt samme timeantall i utvekslingslandet som du har i Norge, i alle fag, eller fagene i vertslandet må ha akkurat samme navn som fagene i Norge for at jeg kan godkjenne året ditt.
- Vi har også vært borti store sprik i kunnskap hos forskjellige rådgivere på samme skole. En er villig til å forhåndsgodkjenne et utvekslingsår, mens en annen ikke er det.
- Så finnes det også rådgivere som er helt på andre siden av skalaen, det gjør det lett for oss å jobbe med, men kan gjøre ting vanskelig når eleven skal følge undervisningen i VG3 og kan si ting som f.eks. «Biologi teller som et idrettsfag. Det er ikke noe problem, bare pass på at du trener 4-5 timer i uka, så kan jeg godkjenne utvekslingsåret ditt som VG2 Idrett»
- Vi har også fått diverse tilbakemeldinger fra elever etter at de kom hjem fra utvekslingsoppholdet sitt om hvordan det var og faktisk få året godkjent som VG2 – igjen her ser vi store sprik fra skole til skole. Noen elever blir bare spurt om de hadde et fint år, rådgiver er ikke interessert i noe mer. Andre vil ha karakterutskrift, samt at noen også vil se eksempler på arbeidet eleven har gjort i de forskjellige fagene. Her må ting også bli klarere, det er ikke alltid lett eller mulig for en elev å innhente slik informasjon etter at han/hun har kommet hjem.

For at vi som utvekslingsorganisasjon skal kunne veilede elever og foreldre på en konstruktiv måte, er vi avhengige av at tilbakemeldinger i forhold til krav til forhåndsgodkjenning fra rådgivere blir samkjørt.

4.4.2 Det er helt greit å gi tilbakemeldinger på klager, men vi trenger en klarhet i hva som betegnes som en klage. Er det først når elev velger å gå til media/advokat at det regnes som en klage, i disse sakene er det ofte slik at elev og organisasjon er veldig uenige om hva som faktisk har skjedd, og det har ikke vært mulig å komme til enighet. Eller er en klage når elev og organisasjon kommer til enighet fordi organisasjon ser at her har det vært en mangel, her må vi bli bedre, disse sakene går ikke videre til en høyere instans/media. Når det blir spurt etter en del opplysninger om den enkelte sak, går vi ut i fra at det da er ønskelig med hovedsynspunkter på saken fra begge parter side. Slik at vi som organisasjon oppsummerer våre hovedsynspunkt på saken, samt at vi oppsummerer elev/foreldres begrunnelse for klagen.

4.5 Angående vilkår for godkjenning av utvekslingsorganisasjoner.

- 6g - Det vil være urealistisk å forvente at stedlig kontaktperson i vertslandet skal ha kunnskap om kravene i forhåndsgodkjenningen fra skolen i Norge. En stedlig kontakt person har ofte ansvar fra elever fra mange forskjellige land, samt at de ofte gjør dette på en frivillig/deltids basis.
- 7 – Som nevnt tidligere her må klage defineres på en bedre måte. F.eks. en enkelt elev og foreldre mener de er blitt dårlig informert om hva et utvekslingsopphold går ut på, hvilke regler som gjelder for elev, de mener også at vertsfamilien ikke burde være godkjent. Elev og foreldre har fått akkurat samme informasjon som alle andre elever og foreldre, samt vertsfamilien er godkjent etter de regler og retningslinjer som gjelder for vertslandet, f.eks. bakgrunnsjekk, hjemme besøk og skriftlig søknad. Her blir det da en veldig subjektiv klage fra en enkeltperson, mens de samme regler og retningslinjer er gode nok for de andre deltakerne, samt at kravene for å være en godkjent organisasjon er møtt.

4.6.4 I forhold til brukerundersøkelsen er det viktig at denne stiller så objektive og målbare spørsmål så mulig. Da det ikke vil være riktig at utvekslingsorganisasjonene blir holdt ansvarlige for elevens tilpasningsevne under utvekslingsoppholdet, samt elevens «synsing» angående fastsatte regler og retningslinjer i forhold til et utvekslingsprogram.

4.6.5 Vi mener det må være mulig å rette opp i feil/mangler før man mister bevilgningen. Det må være et system med advarsel først. Forslaget fra utvekslingsorganisasjonene med et rangeringssystem delt i tre; grønt, gult og rødt mener vi er veldig bra.

6 Vi mener det er veldig viktig å få inn en egen klagenemd som gjelder utvekslingsopphold. Dette vil skape tryggere rammer for både deltaker og organisasjon. Samt at det kan spare inn mye penger, frustrasjon og energi for alle parter, slik at man kan unngå rettssaker, samt «urettferdige» medieomtaler.

8 §35-10 Vi mener det heller bør stå at et utvekslingsår skal være *en del av* opplæringen i Norge. Elever har krav til å bruke opp til 4 til 5 år på å ta videregående utdanning i Norge. Dette gjelder også elever som velger et utvekslingsår, slik det også står presisert. Et utvekslingsopphold består av to komponenter, formell og uformell opplæring. (Utteksling ble opprettet rundt den uformelle opplæringen). Vi mener at det ikke skal være et krav til at eleven tar utvekslingsåret som VG2, da et utvekslingsår handler om mye mer enn norsk skolegang. Eleven vil gå fulltid på skole i vertslandet, og har også karakterkrav til seg som blir stilt fra de forskjellige organisasjonene. Mao. Eleven vil i løpet av utvekslingsåret tilegne seg mye formell opplæring uavhengig av om året godkjennes i Norge eller ikke. Elever må få lov til å ta utvekslingsoppholdet som en del av sin utdanning, uten at de ønsker at det skal erstatte utdanningen gitt i Norge. For noen elever er det ikke aktuelt å reise på utveksling i VG2 pga. årsaker som f.eks. modenhet, «eksterne» ting, familierelaterte ting, økonomiske rammer. For elever som reiser til ikke-engelsktalende destinasjoner kan det også være tøft å ta året som VG2, da de vil bruke store deler av året på å tilegne seg språkkunnskaper slik at de kan følge med i undervisningen. Etter det vi kjenner til er det kun Norge som kun «tillater» utveksling for ett årstrinn. I andre land er det åpent for alle i aldersgruppen 15-18 år å dra på utveksling.

Mvh.

Marit Åsenden
National Manager *into* Education
Leif Trondstads plass 7, 1337 SANDVIKA
Postboks 185, 1300 SANDVIKA
Tlf: 67 55 90 01
norway@into-exchange.com